

[Justitsministeren.]

spørgsmål, og så vil jeg selvfølgelig svare på dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Kai Moltke* til udenrigsministeren:

„Hvad er regeringens stilling til den af FN's generalsekretær U Thants alvorlige advarsel af 27. maj mod, at FN's rolle og autoritet med hensyn til fredsbevarende aktioner og international mægling degraderes, medens regionale organisationer som OAS uden om verdensorganisationen tilriver sig myndighed til at gennemføre selvbestaltede militære aktioner og til at foretage indblanding i FN-medlemslandenes indre politik og sociale regime?“

Kai Moltke: Jeg tror, den højtærede minister og jeg i forvejen har været lige bekymrede over den udvikling, stillingen i FN har taget det sidste års tid i hele striden om myndigheden med hensyn til fredsbevarende aktioner. Men hidtil har spørgsmålet været begrænset til dette: har generalforsamlingen eller sikkerhedsrådet den øverste myndighed? Men i de sidste uger er der kommet endnu en polemik ind i billedet, rejst først af FN's generalsekretær, dernæst af FN's nuværende fungerende præsident, om de såkaldte regionale organisationers kompetence til at gennemføre militæraktioner på egen hånd, og det drejer sig først og fremmest om den såkaldte Organisation af Amerikanske Stater, som nu deltager i den amerikanske invasion i Santo Domingo og har påtaget sig visse mæglingsforhandlinger, der foreløbig er brudt sammen.

Nu vil jeg mene, at i sådanne spørgsmål bør FN's medlemslande have en klar stilling, og med hensyn til OAS's kompetence til at foretage militære aktioner var der måske grund til at citere først et afsnit af Bogotaaftalen af 1948 om fredelig regulering af interamerikanske konflikter. I den heder det — hvis jeg med den højtærede formands tilladelse må citere —

„Signatarmagterne beslutter sig til at afholde sig fra trusler, anvendelse af magt eller hvilke som helst andre tvangsmidler under reguleringen af deres indbyrdes stridigheder og under alle omstændig-

heder at tage deres tilflugt til fredelige midler.“

Jeg tror, den nuværende situation i Latinamerika svarer meget dårligt til denne formålsparagraf fra Bogotaaftalen.

I selve OAS's charta hedder det ligeledes i § 15, som der har været diskussion om netop i disse uger, måske mindst herhjemme:

„Ingen stat eller gruppe af stater har ret til at intervenere — direkte eller indirekte, ligegyldigt af hvilken grund — i en anden stats indre og ydre anliggender.“

Se, det er det statutmæssige, det chartamæssige grundlag for Organisationen af Amerikanske Stater, og derfor kan det virke noget forbløffende, at man nu uden ændringer i sådanne statutter fra amerikansk side prøver på at sætte en sådan organisation i strid med dens egne formålsparagrafer op som et sidestykke, der har ret til at udelukke FN fra mægling og fredsbevarende aktioner. For det er det og intet mindre, der de sidste uger har været tale om, og når tingene ligger sådan, tror jeg, det er en af de situationer, hvor FN også fra medlemslandenes side har brug for en støtte i den forstand, at hvert enkelt lands regering og udenrigsminister erkender, hvor man står i denne strid: om man støtter FN, eller om man støtter ganske ustatutmæssig væbnet indblanding i medlemsstaters indre anliggender — medlemsstater i De Forenede Nationer.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Det ærede medlems spørgsmål er formet på en sådan måde, at man må få det indtryk, at det ærede medlem citerer generalsekretær U Thant. Det er absolut urigtigt; det har U Thant på ingen måde sagt. U Thants tale formede sig modsat af det, det ærede medlem her giver udtryk for. U Thant siger i sin tale af 27. maj, at han ikke ønsker at anfægte de regionale organisationers jurisdiktion eller kompetence, men at han vil opfordre til overvejelser om de regionale organisationers virksomhed i lyset af FN's forpligtelser i henhold til FN-pagten.

Se, det er noget helt andet end det, det ærede medlem taler om, og jeg kunne for så vidt nøjes med at sige, at den danske regering helt og fuldt kan dele generalsekretær U Thants opfattelse.